



Podnět

Výboru pro sladění pracovního, soukromého a rodinného života k zahrnutí dohod konaných mimo pracovní poměr do cíleného Programu podpory zaměstnanosti „Antivirus“

Zpracoval: Výbor pro sladění pracovního, soukromého a rodinného života

V Praze dne 14. dubna 2020

Usnesení

Výbor pro sladění pracovního, soukromého a rodinného života

schvaluje podnět k zahrnutí dohod konaných mimo pracovní poměr do cíleného Programu podpory zaměstnanosti „Antivirus“

doporučuje zmocněnkyni vlády pro lidská práva o podnětu informovat předsedu vlády a ministryni práce a sociálních věcí.

Podnět k zahrnutí dohod konaných mimo pracovní poměr do cíleného Programu podpory zaměstnanosti „Antivirus“

Výbor doporučuje vládě ČR zahrnout do cíleného Programu podpory zaměstnanosti „Antivirus“ také kompenzaci odměn z dohod konaných mimo pracovní poměr (dohody o provedení práce a dohody o pracovní činnosti), ze kterých jsou odváděny odvody na sociální a zdravotní pojištění.

Odůvodnění:

Usnesením vlády ČR ze dne 31. března 2020 č. 353 byl schválen cílený **Program podpory zaměstnanosti „Antivirus“**. Jeho podstatou je „částečná kompenzace celkových mzdových nákladů v podobě náhrad mezd náležejících zaměstnancům za dobu překážek v práci vyvolaných karanténou, mimořádnými opatřeními, krizovými opatřeními souvisejícími se šířením nákazy COVID-19 jak v České republice, tak v zahraničí a doprovodnými hospodářskými problémy zaměstnavatelů“. Podpora je poskytována pouze za mzdy z pracovního poměru, **nevztahuje se tedy na dohody konané mimo pracovní poměr (DPP a DPČ)**.

Vynechání DPP a DPČ má přitom zásadní negativní dopad na nejohroženější skupiny na trhu práce. Na osoby pracující na DPP, DPČ či jiné krátkodobé a nestabilní smlouvy se nevztahuje téměř žádná pracovněprávní ochrana, hrozí tedy jejich propouštění. Navíc **právě tyto smlouvy jsou typické pro matky malých dětí, které se snaží o postupný návrat k plnohodnotné**



výdělečné činnosti nebo volí tyto formy zaměstnání v době zvýšeného zatížení péčí.¹ Podle dat EU-SILC 2018 nemělo 15 % všech zaměstnaných žen a 10 % mužů „standardní“ formu zaměstnání (na plný úvazek a smlouvu na dobu neurčitou). **Přibližně 20 % zaměstnaných matek dětí mladších 9 let je zaměstnáno „nestandardně“.**²

Dle statistik si „formou DPP dlouhodobě přivydělává přes milion lidí ročně, nejčastěji v obchodě a vzdělávání. Na DPČ pracuje více jak 350 tis. osob ročně, nejvíce v administrativních a podpůrných činnostech“.³

Další negativní dopad těchto opatření na zaměstnanost žen představuje uzavření škol. Ženy zůstávají častěji z důvodu péče doma a vypadávají z pracovního procesu. V případě výpadku z pracovního procesu u DPP a DPČ, tedy mimo pracovní poměr, však není k dispozici žádná kompenzace a rodiny tak čelí finančním výpadkům a riziku ztráty práce.

Na dohody konané mimo pracovní poměr přitom častěji pracují osoby, které vzhledem k dlouhodobě nízkým a nejistým příjmům často nemají vytvořenou potřebnou finanční rezervu. I krátkodobý výpadek nebo pokles příjmu je může uvrhnout do situace, kdy nebudou schopny pokrýt základní náklady. Nemožnost rychle vykrýt dočasný propad příjmu tak může vytvářet vysoké akutní i dlouhodobé (individuální i celospolečenské) náklady.⁴

Vzhledem k výše uvedenému tedy Výbor pro sladění pracovního, soukromého a rodinného života doporučuje, aby podpora státu systematicky směřovala také k osobám pracujícím na dohody mimo pracovní poměr, a to minimálně ve stejném rozsahu, jako u podpory OSVČ.

¹ TZ Dopady opatření proti pandemii na ženy a muže na trhu práce, SoÚ AV ČR, 6. 4. 2020, <https://www.soc.cas.cz/aktualita/dopady-opatreni-proti-pandemii-na-zeny-muze-na-trhu-prace>

² TZ Dopady opatření proti pandemii na ženy a muže na trhu práce, SoÚ AV ČR, 6. 4. 2020, <https://www.soc.cas.cz/aktualita/dopady-opatreni-proti-pandemii-na-zeny-muze-na-trhu-prace>

³ Dalibor Holý, ČSÚ, <https://www.statistikaamy.cz/2016/04/na-trhu-prace-nejsou-jen-zamestnanci/>

⁴ TZ Dopady opatření proti pandemii na ženy a muže na trhu práce, SoÚ AV ČR, 6. 4. 2020, <https://www.soc.cas.cz/aktualita/dopady-opatreni-proti-pandemii-na-zeny-muze-na-trhu-prace>